မဓမ္မပဒဝတ္ထုမြန်မာပြန်

နိဒါန်း

ဓေတ်ကောင်းချိန်ခါ သာသနာ

သုံးလောကထွတ်ထား သဗ္ဗညုမြတ်စွာဘုရားသည် လူနတ်ဗြဟ္မာ သတ္တဝါတို့၏ အကျိုးစီးပွားအလို့ငှါ ပွင့်ထွန်း ပေါ်ပေါက်တော်မူလာသည်နှင့် အညီ သံသရာဝဲဩဃ၌ နစ်မျောလျက် ရှိကြကုန်သော ဝေနေယျသတ္တဝါ အပေါင်းတို့အား ကယ်မဆောင်ယူ ပြည်နိဗ္ဗာန်သို့ ပို့တော်မူနိုင်ရန် မဟာကရုဏာတော်ကြီးများစွာဖြင့် မနေမနား လေးဆယ့်ငါးဝါ ကာလကြာအောင် ကျွတ်ထိုက်ကြသူ များဗိုလ်လူတို့၏ အလိုဆန္ဒ အရာဌာနအားလျော်စွာ တရားဒေသနာများကို ဟောကြားတော်မူလျက် မြတ်စွာဘုရားရှင်သည် သာသနာတော်ကြီးကို ပြုစုပျိုးထောင်တော် မူခဲ့ပါသည်။

ဆိုကဲ့သို့ မြတ်စွာဘုရားရှင်သည် ပြုစုပျိုးထောင်၍ ဆုံးမတော်မူခဲ့သော မြတ်စွာဘုရားရှင်၏ နှုတ်ခပါဌ်တော်လာ အဆုံးအမတရားတော်ကို သာသနာဟု ခေါ်ဆိုရပေသည်။

ယင်း သာသနာတော်မြတ်ကြီးကို ဆက်လက် သန့်ရှင်းတည်တံ့ ပြန့်ပွားအောင် အစိုးရအဆက်ဆက်တို့သည် အားပေးချီးမြှောက် ထောက်ပံ့မှုတည်းဟူသော ရေလောင်းပေါင်းသင်၊ မြေတောင်မြှောက်မှုကို စဉ်ဆက်မပြတ် ပြုလုပ်ခဲ့ကြပါသည်။

သာသနာတော်ကြီး ဆက်လက်သန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွား စည်ပင်ရေးသည် တိုင်းပြည်အုပ်ချုပ်သူ ဘုရင်များနှင့် အစိုးရများ၏ အားပေးချီးမြှောက် ထောက်ပံ့မှုအပေါ်၌ များစွာ အမှီပြုနေရကား အားပေးချီးမြှောက် ထောက်ပံ့မှု အားကောင်းလျှင် အားကောင်းသလောက်၊ အားနည်းလျှင် အားနည်းသလောက် ခေါက်ရှာငှက်ပမာ နိမ့်တုံမြင့်တုံ ဖြစ်တတ်ချေသည်။

နိုင်ငံတော် ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှု တည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့သည် ၁၉၈၈–ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၁၈–ရက်နေ့တွင် နိုင်ငံတော် အာဏာအရပ်ရပ်ကို လွှဲပြောင်းတာဝန်ယူပြီးချိန်မှစ၍ သမိုင်းဝင် သာသနိက အဆောက်အအုံများကို ဆက်စုံ

မွမ်းမံပြုပြင် တည်ဆောက်ခဲ့သဖြင့် ထည်ဝါခန့်ညားစွာ ကြည်ညိုဖွယ်ကို ဆောင်နိုင်လာတော့သည်။ သာသနာတော်ဆိုင်ရာ ဘွဲ့တံဆိပ်တော် အသစ်များကို တီထွင် ပြဋ္ဌာန်း၍ ဆက်ကပ် အပ်နှင်းသည်မှာလည်း ထူးခြားသော သာသနာ့မှတ်တိုင်တစ်ခု ဖြစ်ပေသည်။

ကမ္ဘာ့အလယ်တွင် ဗုဒ္ဓသာသနာတော်ကြီး နေလို လလို ထွန်းလင်းတောက်ပစေရန် ပြည်ပသာသနာပြု လုပ်ငန်းများကိုလည်း တိုးချဲ့၍ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပေသည်။

ထို့ပြင် ဗုဒ္ဓသာသနာ မထွန်းတောက်သေးသော နယ်စပ်ဒေသနှင့် တောင်တန်းဒေသ သာသနာပြုလုပ်ငန်းများ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရန် နိုင်ငံတော် သံဃမဟာနာယက ဆရာတော်ကြီးများသည် ၁၃၅၄–ခုနှစ်၊ သီတင်းကျွတ်လတွင် နယ်စပ်ဒေသနှင့် တောင်တန်းဒေသများသို့ သာသနာပြု ကြွရောက်တော်မူခဲ့ကြသည်။ နိုင်ငံတော်ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှု တည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့သည် သာသနာပြုလုပ်ငန်းအတွက် လိုအပ်သောပစ္စည်းလေးပါး လှူဖွယ်ဝတ္ထုများကို လှူဒါန်းရုံမျှဖြင့် အားမရဘဲ ယင်းဒေသရှိ သာသနာပြုရဟန်းတော်များနှင့် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များ သိထားသင့်၊ မှတ်သားသင့်၊ လိုက်နာသင့်၊ ကျင့်ဆောင်သင့်သော ပါဠိတော် မြန်မာပြန်ကျမ်းများ၊ ငါးရာငါးဆယ် ဇာတ်တော်များ၊ မဓမ္မပဒဝတ္ထု မြန်မာပြန် စသော လေးဆယ့်ကိုးမျိုးသော ကျမ်းစာအဖြာဖြာတို့ဖြင့်လည်း ထောက်ပံ့ လှူဒါန်းလိုသောကြောင့် လိုအပ်သော ကျမ်းစာအုပ်များကို အလျင်အမြန် ပြန်လည်ပုံနှိပ်ပေးရန် သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာန၊ သာသနာရေးဦးစီးဌာနအား ညွှန်ကြားခဲ့ပါသည်။

ယင်းသို့ ပြန်လည်ရိုက်နှိပ်ရန် လိုအပ်သော ကျမ်းစာအုပ်များတွင် မဓမ္မပဒဝတ္ထုသည်လည်း တစ်ကျမ်းအပါအဝင်ဖြစ်ရာ ယင်းမဓမ္မပဒဝတ္ထုကျမ်း၌ အတွဲအားဖြင့် ငါးတွဲရှိပါသည်။ ယင်းမဓမ္မပဒနှင့် ပတ်သက်၍ စာရှုသူများအား အနည်းငယ် တင်ပြလိုပါသည်။

မဓမ္မပဒအဓိပ္ပာယ်

မဓမ္မပဒပါဠိတော်သည် ပိဋကတ်သုံးပုံ နိကာယ်ငါးရပ်တွင် ခုဒ္ဒကနိကာယ်၌ ပါဝင်သော ကျမ်းစာဖြစ်သည်။ မဓမ္မပဒဟူသည် (ဓမ္မ=တရားတော်တို့၏ + ပဒ=အပေါင်းအစု၊ တရားတော်အပေါင်းအစု)ဟု အဓိပ္ပာယ်ရသည်။ တရားပဒေသာ တရားညွှန့်ပေါင်းကျမ်းကြီး ဟူ၍လည်း ခေါ်ဆိုသင့်သည်။ မှန်ပါသည်။ ဤမဓမ္မပဒကျမ်းကြီး၌ လောကုတ္တရာ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန် တရားများဆိုင်ရာ

ပါဝင် ဟောကြားထားပါသည်။ ယင်းလောကုတ္တရာတရားတော်ကို ဦးတည်၍ လူမှုရေး၊ ကြီးပွားရေး၊ စီးပွားရေး၊ ပညာရေး စသည့်လောကီရေးရာ အကျိုးကျေးဇူး များစွာဖြစ်နိုင်သည့် တရားတော်များကိုလည်း ထည့်သွင်းဟောကြားထားပါသည်။ ထို့ကြောင့် မဓမ္မပဒဟူသောပါဠိဘာသာအမည်ကို တရားပဒေသာ၊ တရားညွှန့်ပေါင်းကျမ်းကြီးဟူ၍ ခေါ်ဆိုသင့်ပါသည်။

ဘုရားရှင်သည် ဤမဓမ္မပဒပါဠိတော် ဂါထာများဖြင့် သတ္တဝါအနန္တတို့အား ကိလေသာ အမိုက်မှောင်ကို ဖျက်ခဲ့တော်မူစေ၍ နိဗ္ဗာန်သို့ ပို့တော်မူခဲ့သည်။ မိခင်သည် ငိုကြွေးနေသော သားငယ်ကို နို့ချိုတိုက်ကျွေးကာ ဂီတဖြင့် ချော့၍ အငိုတိတ်စေသကဲ့သို့ ဘုရားရှင်သည်လည်း ကိလေသာအပူမီးဖြင့် ငိုကြွေးနေရသည့် သတ္တဝါများအား ဤမဓမ္မပဒနို့ချိုဒေသနာကို တိုက်ကျွေးတော်မူ၍ ဓမ္မဂီတဖြင့် နှစ်သိမ့်စေလျက် ကိလေသာအငိုကို တိတ်စေတော်မူခဲ့လေသည်။

မဓမ္မပဒဒေသနာ ကြားနာရကျိုး

ဤမဓမ္မပဒလာ ဂါထာများကိုကြားနာရရုံဖြင့် ဗုဒ္ဓဘာသာအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိခဲ့ရသောသူများမှာ အသောကမင်းကြီးနှင့်အနော်ရထာမင်းကြီးတို့ ဖြစ်သည်။

အသောကမင်းကြီး

ဘုရားရှင် ပရိနိဗ္ဗာန် စံဝင်တော်မူပြီးနောက် နှစ်ပေါင်း ၃၅၀– ခန့်က ဗုဒ္ဓ၏ အဆုံးအမ သာသနာတော်ကြီး ပျောက်သည်းလုနီးနီးဖြစ်၍ မိစ္ဆာဝါဒီများ ဖိစီးလွှမ်းမိုး ကြီးစိုးနေချိန်တွင် သာသနာပြုပုဂ္ဂိုလ်အစစ်အမှန်ကို ရှာကြံလိုလားသော အသောက မင်းတရားကြီးသည် စိတ်ပြေလက်ပျောက် လေသောက်တံခါးကို ဖွင့်ကာ နန်းရင်ပြင်ကို ကြည့်ရှုနေစဉ် ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်တော်နှင့်အညီ နန်းရင်ပြင်၌ ဖြည်းညင်းစွာ လှမ်းကြွ၍သွားသော သာသနာ့ကျက်သရေဆောင် နိဂြောဓသာမဏေကို မြင်လျှင် ကြည်ညိုစေတနာသဒ္ဓါတရားတဖွားဖွား ဖြစ်ရကား ထိုနိဂြောဓသာမဏေကို နန်းတော်သို့ပင့်ဖိတ်၍ လှူဖွယ်ဝတ္ထု အစုစုဖြင့် ဆက်ကပ်လှူဒါန်းပူဇော်ပြီးနောက် နိဂြောဓသာမဏေမိန့်တော်မူသည့် "အပ္ပမာဒေါ အမတံပဒံ" အစရှိသော ဂါထာတရားကို ကြားနာရ၍ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်စစ်စစ် ဖြစ်ခဲ့လေသည်။

အနော်ရထာမင်းကြီး

သာသနာနှစ်–၁၅၆၀–ခုနှစ်သို့ ရောက်သောအခါ အနော်ရထာမင်းကြီးသည် အရည်းကြီးတို့၏ မသင့်မလျော် ဖောက်ပြန် မှားယွင်းသည့် အကျင့်ယုတ်များကို တွေ့မြင်ရသော အခါ ဘုန်းကံပါရမီ ရင့်သန်သူဖြစ်သော ကြောင့် မကြည်ညို မနှစ်သက်နိုင် ရှိနေခဲ့သည်။

ယင်းသို့ ဖြစ်နေစဉ်မှာပင် တောလိုက်မုဆိုး တစ်ယောက်သည် ထူးဆန်းသည့် အဝတ်အစားကို ဆင်ယင်ထားသည့် အရှင်မဓမ္မဒဿီ ဘွဲ့တော်ရှိသော ရှင်အရဟံကို ပင့်ဆောင်လာရာ ကြည်ညိုဖွယ် အတိရှိသော ရှင်အရဟံကို ဖူးမြင်လိုက်ရသောအခါ အနော်ရထာဘုရင်သည် အရည်းကြီးများနှင့် မိုးမြေအလား အလွန်ကွာခြားသည့် ရှင်အရဟံ အရှင်မြတ်ကို အလွန်တရာ ကြည်ညိုမှုသဒ္ဓါတရား ဖြစ်ပွားခဲ့သည်။ ပစ္စည်းလေးပါး လှူဒါန်းပူဇော်၍ တရားဟောကြားတော်မူပါလော့ဟု တောင်းပန်သောအခါ "အပ္ပမာဒေါ အမတံပဒံ" အစရှိသော မဓမ္မပဒဂါထာတော်မြတ်ကို ရှင်အရဟံ ဟောတော်မူသည်။ အနော်ရထာမင်းကြီးသည် ထိုမဓမ္မပဒ ဂါထာတော်မြတ်ကို နာကြားရပြီးနောက် သာသနာတော်၌ သက်ဝင်ယုံကြည် အရေးဂုံ တည်၍ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်စစ်စစ် ဖြစ်ခဲ့လေသည်။

ထို့ပြင် ဤမဓမ္မပဒ ဝတ္ထုတော်ကြီးကို ဖတ်ရှုရခြင်းဖြင့် ဗုဒ္ဓခေတ် လူ့အဖွဲ့အစည်း လူမှုဆက်ဆံရေး သဘောတရားများ၊ လူနေမှုအဆင့်အတန်း၊ လူတို့၏ ကိုယ်ကျင့်တရားများကို သိနိုင်သည့်အပြင် ဘုရင်မင်းမြတ်များ၊ မှူးမတ်များ၊ စစ်သူကြီးနှင့် စစ်သည်တော်များ၊ သူဌေးသူကြွယ်၊ ကုန်သည်များ၊ လယ်သမားနှင့် အလုပ်သမားများ၊ တိတ္ထိတက္ကတွန်းများ၊ ပရိဗိုဇ်များ စသည်ဖြင့် လူ့အလွှာပေါင်းစုံကိုလည်း လေ့လာတွေ့ရှိနိုင်ပေသည်။ ယင်းတို့၏ ဘဝများမှ သင်ခန်းစာများစွာ ရယူနိုင်ပေသည်။

သာသနာရေး ဦးစီးဌာနမှ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခြင်း

ဤမျှအကျိုးကျေးဇူး ကြီးမားလှသော ကျမ်းစာအုပ်ကို နယ်စပ်ဒေသနှင့် တောင်တန်းဒေသရှိ သာသနာပြုပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များ၊ ဗုဒ္ဓဘာသာကို လေ့လာလိုက်စားလိုသူများအတွက် ရည်ရွယ်၍ သာသနာရေးဦးစီးဌာန၊ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဦးအုံးမောင်ကိုယ်တိုင် ဦးစီး၍ အောက်ဖော်ပြပါ ပညာရှင်(၅)ဦးတို့က အဋ္ဌကထာနှင့် အညီ မြန်မာပြန်ဆို ရေးသားခဲ့ကြပါသည်—

(က) ဦးလှမိုး — — သုတေသနမှူး
(ခ) ဦးတင်အောင်ထွန်း — ။
(ဂ) ဦးမြင့်နိုင် .... လက်ထောက်သုတေသနမှူး
(ဃ) ဦးလှဆန်းဝင်း — ဒုတိယကျမ်းပြုမှူး
(င) ဦးဌေးဆောင် — လက်ထောက်ကျမ်းပြုမှူး

ဤမဓမ္မပဒဝတ္ထု မြန်မာပြန် (၅)ကျမ်းတွဲကို သာသနာရေးဦးစီးဌာန ပုံနှိပ်တိုက်မှ အထားအသို အပြင်အဆင် မွမ်းမံခြယ်လှယ်၍ မင်ကျမင်နကောင်းမွန်စွာဖြင့် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေ ဖြန့်ချိအပ်ပါသတည်း။

မွှာစရိယ-ဦးတင်လှိုင်
စာပြင်မှူးချုပ်